

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Deres ref.:

Vår ref.: ØFJ/kg

Tromsø/Oslo, 12. november 2020

Høringsuttalelse fra Nofima AS på rapporten: "Statlig tildeling av grunnbevilgning til forskningsinstitutter og forskningskonsern"

Vi viser til brev av 25.juni 2020 med invitasjon til høring av rapporten «Statlig tildeling av grunnbevilgning til forskningsinstitutter og forskningskonsern» og senere forlengelse av høringsfristen til 13.nov 2020. Nofima takker for muligheten til å gi sin vurdering av rapporten fra Forskningsrådet og forslagene som fremmes.

Generelle kommentarer

Nofima mener Forskningsrådet har gitt en grundig og veldokumentert rapport om grunnfinansieringen. Rapporten er svært teknisk i enkelte områder, og peker på viktigheten av at instituttsektoren har en forutsigbar og stabil grunnfinansiering slik at de kan levere på samfunnsoppdraget. Nofima mener at grunnfinansieringen er avgjørende for at instituttene i økende grad skal kunne levere på problemstillinger knyttet til omstilling og for å kunne bidra til å løse de store samfunnsutfordringene. Dette forutsetter en tilstrekkelig grunnfinansiering som sikrer både vitenskapelig kvalitet, modernisering av infrastruktur, publiseringsarbeid, kompetanseheving og internasjonal aktivitet. Nofima ser med bekymring at det de seneste årene har vært en realnedgang i grunnfinansieringen. Vi ser også at grunnfinansieringen står for en stadig mindre del av instituttets inntekter og at en økende andel må hentes i oppdragsmarkedet.

Forskningsrådet mener at grunnfinansieringen må gjenspeile de tre grunnleggende kravene for å defineres som et forskningsinstitutt: Dokumentert vitenskapelig kvalitet, objektivitet og evne til å være driver for omstilling, og at grunnbevilgningen bør primært benyttes for å tilfredsstille disse kravene. Nofima støtter denne intensjonen.

Kommentarer til rapporten

Kapittel 4

Bruk av indikatorene forutsetter gode nøkkeltall, og det er viktig at kravene til definisjon av økonomiske og ikke økonomiske indikatorer er enhetlig for hele instituttsektoren og at de anvendes likt. Vi støtter tanken om at de må være robuste, etterprøvbare og transparente. I det følgende vil vi kommentere de indikatorene der vi mener det bør gjøres endringer.

Relevansindikatorer

Nofima er enig med Forskningsrådet i at **nasjonale oppdragsinntekter** er en indikator for relevans. Denne indikatoren bør også inkludere **internasjonale oppdragsinntekter**. Oppdragsinntektene bør sees i sammenheng og bør vektes høyt. **Internasjonale bidragsinntekter** (f.eks. inntekter vunnet i konkurranse i EUs forskningsprogrammer) bør behandles på samme måte, da disse er vunnet i sterk konkurranse på en internasjonal arena.

Nofima støtter forslaget om at **nasjonale brukerrettede bidragsinntekter** fra departementer og underliggende etater også brukes som resultatindikator. De nasjonale brukerrettede bidragsinntekten bør vektes lavt, og det må det tydeliggjøres hvordan denne type inntekter skal kategoriseres i rapporteringen. Dersom indikatoren ikke innføres bør indikatoren for nasjonale og internasjonale oppdragsinntekter vektes opp. Nofima støtter i hovedtrekk FFAs beskrivelse av hva som bør inngå i oppdrags- og bidragsinntekter.

Nofima støtter forslaget om å beholde indikatoren for **vitenskapelig publisering** på dagens nivå. Vi savner dog en betraktning rundt betydningen av forskningsbaserte, konfidensielle rapporter til oppdragsgivere som indikator for både kvalitet og relevans.

Nofima er sterkt bekymret til å bruke **kommersialisering** som resultatområde i grunnbevilgningsordningen, og kan ikke støtte forslaget fra Forskningsrådet. Det er en naturlig del av instituttens samfunnsoppdrag å bidra til at forskningen og at resultatene tas i bruk. Det å legge en indikator for kommersialisering basert på nasjonale og internasjonale patentsøknader, innvilgede patenter og lisensinntekter, mener vi er feil. I tillegg er patentering som indikator bedre egnet i deler av sektoren (f.eks. de teknisk-industrielle instituttene), der industrien aktivt bruker patentering som et verktøy for å sikre konkurransefordeler. I primærnæringene der mange aktører er små og avhengig av kollektivt finansiert forskning er behovet og tradisjonen for patentering mindre. Patentering og patentsøknader er derfor en dårlig indikator for å indikere kommersialisering av forskning.

Som oppdragsforskningsinstitutt gjennomføres ofte forskningen i samarbeid med bedrifter. De har i mange tilfeller et sterkere ønske om hemmelighold enn patentering. Videre er det i rapporten ikke gjort betraktninger knyttet til patenteringskostnader, kostnader til forsvar av patenter osv., noe som i mange tilfeller vil overgå uttellingen på indikatoren. Ved å bruke patenter som indikator, kommer en raskt i konflikt med en annen viktig utvikling i norsk og europeisk forskningspolitikk, nemlig åpen forskning (Open Science). **Nofima mener derfor at indikatoren om kommersialisering tas ut av målesystemet for grunnfinansiering.** På dette området er Nofima uenige i FFAs anbefaling.

Nofima støtter forslaget om å endre indikatoren for vitenskapelig kompetanse til å kun gjelde antall **ansatte med doktorgrad**. Dette er en robust og etterprøvbart indikator som sier noe om instituttens faglige kvalitet.

Vekting av resultatindikatorer

Nasjonale brukerrettede bidragsinntekter bør, hvis den tas inn med de forutsetninger vi har gitt over, gis 5% vekting som foreslått.

Nofima mener at nasjonale og internasjonale oppdragsinntekter vunnet i konkurranse bør vektes opp. En fordeling på 45 % for nasjonale oppdragsinntekter og opprettholde 20 % for internasjonale oppdragsinntekter. Forskningsrådet setter økt krav til internasjonalt samarbeid og har ved flere anledninger uttalt «søk EU først». Det er sterk konkurranse om EU midlene og tilslagsprosenten er lav. Det bør derfor være et tydelig insentiv til instituttene for å satse her. Internasjonale prosjekter brukes aktivt av instituttsektoren for å koble norske og internasjonale bedrifter sammen, innhente ny kunnskap og sikre relevans og forskningsfaglig konkurransekraft. Internasjonale inntekter gir dermed merverdi og kommer norsk industri og næringsliv til gode.

Nofima mener at indikatoren for ansatte med doktorgrad reduseres og at indikatoren for kommersialisering strykes.

Nofima støtter FFAs betraktninger rundt omfordeling av grunnbevilgningen.

Arenainndeling

Forskningsrådet mener det bør vurderes å samle grunnfinansieringsansvaret i ett departement. Vi ser utfordringer og muligheter ved et slikt forslag. Departementene har et særlig ansvar for å bygge kunnskap på sine fagområder, noe grunnfinansieringene til instituttene er ett av flere virkemidler for. På den andre siden er det en utfordring at sektordepartementene ved en streng tolkning av sitt ansvar for underliggende institutter, sementer gamle fagområder og ikke stimulerer til tverrfaglighet og sektorovergrepene forskning. Dagens forskning er tverrfaglig, og svært få problemstillinger samfunnet står overfor kan løses i en silostruktur. Grunnfinansieringen kan ved en streng 'øremerking' til fagdepartementets interessefelt være til hinder for innovasjon. Nofima mener derfor at denne problemstillingen bør utredes grundigere før en beslutning fattes.

Kapittel 5

Nofima mener at Forskningsrådets vurdering av kriteriene for hvilke institutter som skal få grunnbevilgning (Inn/Ut) (Kapittel 5), med senere redegjørelse står seg godt. Vi ser dog med en bekymring på at kravet til ett-1-publikasjonspoeng per forskerårsverk/faglig personale er krevende. Det er en grei definisjon av forskerårsverk, mens definisjonen av faglig personale er mer krevende. Her er det stor variasjon i de enkelte instituttene, avhengig av infrastruktur og arbeidsform. Nofimas anbefaling er at det kun bør være krav til indikatoren basert på forskerårsverk.

Nofima mener at kravet om ett publikasjonspoeng per forskerårsverk er for høyt. Som anvendt institutt er våre oppdragsgivere i begrenset grad opptatt av vitenskapelige publikasjoner i peer-review tidsskrifter. De er opptatt av konfidensielle rapporter som gjør at forskningen tas i bruk og bidrar til verdiskaping. Dette går ut over den ansatte forskers tid til publisering, i og med at det både skal leveres til bedrift og på publisering. Nofima støtter derfor FFAs uttalelse i dette.

Kommentarer til rapportens vedlegg

I vedleggets avsnitt 3 om historisk utvikling av resultatindikatorer mangler, etter vår mening, vurderinger av årsak og effekter knyttet til endringer i finansieringen av f.eks. manglende finansiering av stipendiatstillinger og fall i publisering i perioden 2009-2014. Videre mangler en analyse av følgene av strukturelle endringer og store omstillingsprogrammer i deler av instituttsektoren i samme periode.

Øvrige kommentarer

Nofima deltar gjerne i det videre arbeidet med å utarbeide gode indikatorer for å skape et system for helhetlig og forutsigbar grunnfinansiering for instituttsektoren.

Med vennlig hilsen
Nofima AS

Øyvind Fylling-Jensen /sign./
Adm.dir.